

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

จากสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า การให้การเสริมแรงบวกจะมีผลต่อการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งนั้น ผลการทดลอง ผู้วิจัยพบว่า การเสริมแรงบวกด้วยเบี้ยอรรถกรไม่ว่าจะเป็นการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลก็ตาม สามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 ดังจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยจำนวนช่วง เวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 ในตารางที่ 1 และกราฟรูปที่ 1-3 ว่าเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขการทดลอง 5 ระยะดังต่อไปนี้

กลุ่ม 1 ระยะเสันฐาน ค่าเฉลี่ยจำนวนช่วง เวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนเป็น 6.15 ในระยะที่ 2 เมื่อให้การเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ค่าเฉลี่ยจำนวนช่วง เวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนลดลง เป็น 1.95 และลดลงอีกเมื่อให้การเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลในระยะที่ 3 ซึ่งพบว่า มีค่าเฉลี่ยเป็น 0.27 แต่ค่าเฉลี่ยจำนวนช่วง เวลาของ พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนในระยะที่ 4 ซึ่งเป็นระยะที่ให้การเสริมแรง เป็นกลุ่มเพิ่มขึ้นจากรยะที่ 3 แต่ยังคงน้อยกว่าระยะที่ 2 เล็กน้อยคือ 0.54 และลดลงอีกในระยะที่ 5 เป็น 0.33 เมื่อกลับให้การเสริมแรงบวกเป็นรายบุคคล จะเห็นได้ว่า ในระยะที่ 2-5 เป็นระยะที่ให้การเสริมแรงบวกด้วยเบี้ยอรรถกร ค่าเฉลี่ยจำนวนช่วง เวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนลดลงมาจากรยะเสันฐาน แสดงว่าการเสริมแรงต่อการที่นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคด้วยเบี้ยอรรถกร โดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลมีผลให้พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของนักเรียนลดลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hilgard & Bower (1966:111) ที่ว่าพฤติกรรมใดที่ได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่พฤติกรรมที่ไม่ได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มลดลง

เช่นเดียวกับกลุ่มที่ 2 ที่ทำการทดลองพบว่า การให้การเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาลดลง ดังจะเห็นได้ว่า ในระยะเสันฐานมีค่าเฉลี่ยจำนวนช่วง เวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนเป็น 6.18 เมื่อให้

การเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลในระยะที่ 2 ปรากฏค่าเฉลี่ยจำนวน
 ช่วงเวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาลดลง เป็น 0.47 พอให้การเสริมแรงบวกเป็นกลุ่ม
 ค่าเฉลี่ยจำนวนช่วงเวลาพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียน ได้ลดลงจากระยะที่ 2 คือ
 มีค่าเฉลี่ยเพียง 0.43 ในระยะที่ 4 เป็นการให้การเสริมแรงบวกเป็นรายบุคคลค่าเฉลี่ยจํา
 นวนช่วงเวลาพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนลดลงเล็กน้อยจากระยะที่ 2 และ 3
 เป็น 0.35 ระยะสุดท้ายเมื่อให้การเสริมแรงบวกเป็นรายบุคคลค่าเฉลี่ยจำนวนช่วงเวลาของ
 พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนยังคงลดลง เป็น 0.34 เช่นเดียวกับระยะที่ 4 แสดงให้เห็น
 ว่าการใช้เบี้ยอรรถกรไม่ว่าจะให้ในกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลต่างก็ให้ผลในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึง
 อันเป็นผลเนื่องมาจากการให้การเสริมแรงที่ไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาด้วย เบี้ยอรรถกร
 และไม่ให้การเสริมแรงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาจึงทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาลดลง ซึ่ง
 เป็นการสนับสนุนการวิจัยของ Kazdin (1977) ที่พบว่า ตัวเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรนั้นเป็น
 ตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยที่เกี่ยวกับเบี้ยอรรถกร
 ในอดีตอีกมากเช่น โอเลดี และคณะ (O'Leary, et al. 1969:3-13) พบว่า การใช้
 เบี้ยอรรถกรที่สามารถเอาไปแลกเป็นสิ่งของเช่น ขนม หนังสือ ของเล่นตอนหลังเลิกเรียนทุก
 วัน ทำให้พฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนของนักเรียนเกรด 2 จำนวน 7 คนลดลง Broden และ
 คณะ (1970:341-349) พบว่า เบี้ยอรรถกรนั้นสามารถปรับพฤติกรรมของเด็กพิเศษได้ ทำ
 ให้เด็กพิเศษเกรด 7-8 จำนวน 13 คน ที่มีพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนลดพฤติกรรมก่อนใน
 ชั้นเรียนลง และพฤติกรรมการฟังครูสอนและทำงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้น อายของ และโรเบิร์ต
 (Ayllon Roberts 1974:591-598) พบว่า การให้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรสามารถ
 ลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และเพิ่มพฤติกรรมในการอ่านของนักเรียนเกรด 5 อเลสซานเดอร์
 กับแอปเปล (Alexander Apfel 1976:97-99) พบว่า เบี้ยอรรถกรที่เป็นตัวแลกเงินที่สามารถ
 แลกเป็น ขนม ของเล่น เวลาว่างมีประสิทธิภาพในการเสริมแรง ทำให้มีนักเรียน 5 คนที่มี
 พฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียน และมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น
 จากร้อยละ 60 เป็นร้อยละ 92 ของเวลาเรียนทั้งหมด

ในกรณีที่พิจารณาเป็นรายบุคคลจากนักเรียนทั้ง 6 คน ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ได้คัด
 เลือกไว้จากกราฟรูปที่ 4-9 พบว่า การให้เงื่อนไขการเสริมแรงเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล
 สามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของนักเรียนทั้ง 6 คนได้ แต่เมื่อพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลง

รายบุคคลให้ตีแล้วจะสังเกตเห็นว่านักเรียนบางคนถึงแม้ว่ามีค่าเฉลี่ยจำนวนช่วงเวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนลดลงจากระยะเสัฐานในระยะที่มีการให้การเสริมแรงก็ตาม แต่ทว่าอัตราการลดของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนานั้นไม่คงที่ มีการขึ้นลงและแตกต่างกันมากในการลดลงแต่ละครั้ง ดังจะเห็นจากกราฟรูปที่ 7 ซึ่งเป็นผลการทดลองของนักเรียนคนที่ 1 ในกลุ่ม 2 ปรากฏว่าในระยะที่ 2 ให้การเสริมแรงเป็นรายบุคคลจำนวนช่วงเวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 0 เป็น 23 ในการทดลองครั้งที่ 14 ของการทดลองระยะที่ 2 และในระยะที่ 4 มีจำนวนช่วงเวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนลดลงมาเป็น 11 ในการทดลองครั้งที่ 23 และ 24 ซึ่งทั้ง 2 ระยะเป็นการให้การเสริมแรงเป็นรายบุคคล แต่ในระยะที่ 3 และ 5 เป็นระยะให้การเสริมแรงเป็นกลุ่ม จำนวนช่วงเวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของนักเรียนคนนี้มีอัตราการลดของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาค่อนข้างคงที่ ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน เพราะกำลังอยู่ในระยะวัยรุ่น ในระยะวัยรุ่นนี้กลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งที่มอิทธิพลอย่างมากในการดึงพฤติกรรมซึ่งกันและกันในกลุ่ม จะเห็นได้จากผลการวิจัยของ Brownstone และ Willis (1971:334-337) ที่ทำการศึกษาพฤติกรรมการคล้อยตามในวัยรุ่นตอนต้น และตอนปลาย พบว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรมการคล้อยตามเพื่อนมากกว่าในช่วงวัยพัฒนาการอื่น และในระยะวัยรุ่นตอนต้นมีพฤติกรรมการคล้อยตามเพื่อนสูง (Costanzo Shaw 1966:967-975) Cavior และ Dokecki (1973:44-54) พบว่า วัยรุ่นชอบอยู่เป็นกลุ่มทำตามกันและมีทัศนคติที่เหมือน ๆ กัน

เช่นเดียวกับนักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่ม 2 จากรูปที่ 8 จะสังเกตเห็นว่าในระยะช่วงต่อของการเปลี่ยนแปลง เจื้อนไขการทดลองในระยะที่ 3 และ 5 มีการทดลองบางครั้งที่จำนวนช่วงเวลาของพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาเพิ่มขึ้น เช่น การสังเกตครั้งที่ 20 เป็น 16 และครั้งที่ 26 เป็น 8 อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนคนที่ 2 ในกลุ่ม 2 มีปัญหาในการปรับตัวในช่วงที่เปลี่ยนแปลง เจื้อนไข ซึ่งต้องพยายามเรียนรู้ถึง เจื้อนไขการเสริมแรงที่ให้ เพื่อให้ได้สิ่งเสริมแรงตามความต้องการของตนเอง และจะพบว่านักเรียนคนนี้สามารถเรียนรู้เจื้อนไขการเสริมแรงที่ให้ และสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น จากการทดลองในระยะสุดท้าย ซึ่งพฤติกรรมที่เพิ่มมานี้กลับลดต่ำลง ในการทดลองครั้งที่ 26 ดังกล่าวแล้ว

สมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า การให้การเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล ให้ผลแตกต่างกันต่อการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างการให้การเสริมแรงบวกเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลต่อการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 นั่นคือ การให้การเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลมีผลในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนของนักเรียนเหมือนกัน แต่ถ้าพิจารณาจากกลุ่มหนึ่ง (รูปที่ 1) จะพบว่า การให้การเสริมแรงบวกโดยการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลให้ผลดีกว่าการให้การเสริมแรงเป็นกลุ่ม แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างการให้การเสริมแรงเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลในกลุ่ม 2 (รูปที่ 2) ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นไปได้ว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มนี้มีความแตกต่างกันสูง ดังที่ ดร.บรานแมน และคณะ (Drabman, et al. 1974:93) พบว่า การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มจะให้ผลดีกว่าการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลเมื่อเป็นกลุ่มคนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน การที่นักเรียนมีความแตกต่างกันสูงนั้น อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรมในอดีตที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล อีกทั้งจะเห็นได้ว่าระบบการศึกษาของประเทศไทยนั้นทำให้คนต้องแข่งขันกันตลอดเวลา จะเห็นได้จากการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับคุรุบัณฑิต และในสังคมก็ยังมีการแข่งขันกันในการบรรจุเข้าทำงาน จึงทำให้นักเรียนกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 มีลักษณะแตกต่างกันบ้าง โดยจะพบความแตกต่างในกลุ่ม 1 แต่ไม่พบความแตกต่างในกลุ่ม 2 ดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย